

HALADÁS

VASÜTI

SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkeztőcsoég:

Miskolcz, Mindszent-utca 4. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14— kor.
Fél évre 7— kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a »Nemzeti balesetbiztosító részv. társ.«-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

Őszi forgalom.

Miskolcz, 1903. szeptember 12.

(—s—ó—) Az idei meglehetősen gabonatermés folytán ismét kilátás van arra, hogy erős lesz a vasutak őszi forgalma, melyet gyarapítani fog az ugyancsak most meginduló tömeges répaszállítás s az időjárás lehülésével növekedő szénforgalom is.

Az erősebb forgalom mellett az időjárás is folyton rosszabbodik, úgy, hogy egyszerre nyakába szakad minden baj a szegény külszolgálatot tévő vasutasnak s az erős igénybevétel, sűrű vonatközlekedés s a sok tolatás mellett a háttérben ott fenyeget, mint valami mumus, a balesetek veszélye.

Az ősz a legrosszabb idő a külszolgálatban.

Megered az esőzés, elárasztja a pályaudvarokat, vele jönnek a sötét éjszakák és a mellett az esőnek olyan rossz szokása van, hogy mindig akkor zuhog legjobban, mikor vonat van az állomáson és tolatást kell végezni, úgy hogy a szegény vasutas, ki a sötétben kis lámpájának gyenge fényénél botorkálva jár a pályaudvaron, félóra mulva csurom viz, s ezen felül még a szegény forgalmistának intézkedni, tervezgetni kell, hogyan lehetne legelőnyösebben lebonyolítani a forgalmat, s mikor legjobban szeretne legalább egy kis száraz ruhát magára venni, egy kissé megpihenni a sok lőtás-futás után, már itt van a másik vonat s vele az újabb dolog.

Nagy fáradozása mellett a legnagyobb meggondoltsággal kell eljárnia, mert a legkisebb hiba végzetes eredményeket szülhet.

Bizony, nehéz állapot!

Ha ilyenkor látnák a vasutast azok, a kik csak azt hiszik, hogy az egész szolgálat csak a vonatok előtt való parádézásból áll, ha ilyenkor látnák

azok a t. honatyák, kik azt hiszik, hogy a vasutasnak a legjobb dolga van az államtisztviselők között, bizonyára más-kép vélekednének és megtanulnák be-
csülni ezt a nehéz, felelősségteljes pályát.

Látnák akkor, hogy nincs az ország-
nak tisztviselője, munkása, a ki többet
fáradna, a ki nehezebb, felelősségtelje-
sebb s e mellett, bátran mondhatjuk,
hasznosabb munkát végezne az ország
közgazdasága érdekében, a ki jobban
megérdemelné, hogy nehéz sorsán mi-
előbb javítsanak s munkásságát méltó-
an jutalmazzák.

Óriási teljesítmény az, a mit az őszi
hónapokban a vasutak végeznek és
ebből az egyes alkalmazottra eső rész
is oly nagy, melynek terhét alaposan
megérzi.

Az egész ország évi termése forga-
lomba kerül, megindul a kivitel a kül-
földre; az idén sok a gyümölcs is,
specziális, gyors továbbítást igénylő szál-

litmányok kerülnek feladásra, melyek-
nek késése a szállító közönségre tete-
mes károkkal járhat.

El van foglalva a vasuti személyzet
minden egyes tagja, a raktárnokok,
pénztárnokok alig győzik teendőiket, a
kocsitolóknak gyorsan kell dolgozniok,
hogy a vonatokat mielőbb összeállítsák,
nehogy torlódás álljon be, rendkívüli
vonatok közlekednek, a forgalom külö-
nösen egyes vonalakon oly sűrű, hogy
az egész menetrend ki van merítve.

Ezen lázas munka, ezen nagy forga-
lom azonban növeli a veszélyek, a bal-
esetek eshetőségét is; ilyen erős, ilyen
sokoldalú tevékenység között könnyen
történhetik egy téves intézkedés, a mely
talán a normális forgalom mellett ham-
mar észrevétetnék és jóvátétetnék, de
a nagy sietségben, elfoglaltságban el-
kerüli a figyelmet s megtörténik a baj,
mely a szegény vasutasra a legszomo-
rubbb következményekkel járhat.

TÁRCZA.

Hajón.

*Hazám felől daruk szállnak,
Elsuhannak csendesen,
Az utjukat néma buval
Kisérgeti két szemem.*

*Lassu, lomha szárnycsapással
Kelnek át a madarak,
Sejtés nyomán a szivemre
Kinos vágyak szakadnak.*

*Hirt se hoznak, tova szállnak,
S én magamba roskadok . . .
Fáj a szivem! Mindennap csak
Hervadok, csak sorvadok.*

Herczegh Jenő.

Ölted volna meg!

Irta: **Wessely Manó.**

Szinte megfélekezett a piruló Kasznár Zsófi-
káról, a ki ott állt előtte zavartan, kis rózsá-
csokrával, erős küzdelmet víva lelkében, vajjon
megmerje-e csókolni az öreg grófné piczi, rán-
czos kezét.

— Hatvannégy év . . . sok idő, nagyon sok . . .
suttogta mind elhalóbban s a hosszú mult hir-
telen feleledt emlékei megdobogtatták öreg,
lanyhán verő szivét, megcsillogtatták homályosodó
fekete szemét.

A szél nagy robajjal bedurrantott egy ajtót,
az öreg grófné hirtelen felegyenesedett meggör-
nyedt helyzetéből.

— Ejnye ni! Még kihireszteled Zsófi, hogy
az öreg grófné ébren is alszik, ugy-e? — kérdé
jóakaró öregasszonyos mosolyával. — Aztán miért
nem ültél le, te kis vadrózsa? Hát azt a bok-
rétát csak mutogatni hoztad, ugy-e? Kell is
ilyen vénasszonynak, no persze! Kandalló és
koporsó ugy-e? — tette hozzá elmosolyodva.

Zsófi, ijedten nyujtá oda a bokrétát.

— Oh, ne tessék . . . méltóságos asszony . . .

— Te kis boló dos, csak tréfáltam. No csak
ne vágj olyan kumondhatatlan arcot. Nézd, húzd
ide azt a kis széket, ülj ide mellém. Így ni!
Jövőre ilyenkor ugy sem itt ülsz már. Tudod,
a Julia leányom férjhez ad . . . Ah, a Julia

Adja az Ég, hogy az idei nagy őszi forgalom minden baj nélkül bonyolódjék le és ismét fényes bizonyítékát szolgáltatassa a vasutasok kiváló munkásságának s képességeinek.

Balesetek tanulsága.

Közelmúltban egy vonatösszeütközést irtunk le az összes tanulságaival együtt, most pedig egy székérelütést közlünk, mely, sajnos, elég tanulságos arra nézve, hogy kis gondatlanság is mily szomorú következményekkel jár.

Az eset évekkkel ezelőtt történt.

Augusztus 31-én sötét nyári éjszaka volt. Az 510. sz. gyorsvonat éjjel 2 óra 51 pkor indult el Óvár állomásról, de már 6 perc menetidő múlva, azaz 2 óra 57 pkor a mozdonyvezető a vonatot Mocsár megállóhelyen hirtelen megállította. A mozdonyvezető a megállítás okára nézve azon felvilágosítást adta, hogy a megállóhely előtti útátjárón alighanem valamit elütött a mozdony, mert nagy csörömpölést hallott, de az éjjeli nagy sötétségben nem vehette ki, hogy mi volt az?

Erre az egész vonattal visszatoltak a megállóhelytől mintegy 300 méterre fekvő útátjáróhoz. Tényleg az útátjáró jobboldali árkában egy törött szekeret találtak; szerte-szét szórva mellette vasrudak, porcelán da-

rabok. Majd egy emberi testre akadtak, mely még hörgött, de teljesen eszméletlen állapotban volt. Az illető embert rögtön a kalauz kocsiába tették és a legközelebbi állomásra vitték, azonban pár óra múlva gerinczagtörés és belső elvérzés következtében meghalt. Kihallgatható egyáltalában nem volt.

Az illető egyénben egy uradalmi ispán, több gyermekű családapa ismertetett fel.

Mocsár megállóhelyen, hol a gyorsvonatok megállás nélkül haladnak át, éjjeli szolgálatot Bodnár Pál kisegítő pályőr tett. Ez kezelte a megállóhelytől 300 méterre fekvő útátjáró sorompóját is. Az útátjáró sorompóhoz a jobboldalon vezető sodronykötél ketté volt szakadva, a sodronykötelen bundaszőr nyomok, s ezenkívül friss és éles bevágások voltak láthatók.

A helyszíni szemle felvételénél ezen tényállás állapotát meg. Még látható volt az elütés nyoma, az elszakadt sodronykötél, összetörött edénydarabok, s az összegörbült vasrudak, melyek egy része még a kocsi hátuljából lógott ki.

Annak megállapítása végett, hogy a sorompó rudak esetleg idegen emberek által lezárt állapotukban könnyen felnyithatók-e? próba tétellett meg. E célból az elszakadt sodronykötél összekötetett, s ezután a sorompó lezárattott. Most a sorompórudat egy ember próbálta felemelni, de bizony erre képtelen volt. Erre még egy ember, majd

leányom! . . . Hisz te köszönteni vagy itt Zsófi-ka, ugy-e? Ugy bizony, épp az előbb mondád, hatvannegyedik születésnap. . . Szent Isten! Ez az első eset! Ránczigáld meg azt a zsinórt a szekrény mellett, ránczigáld meg, Zsófi-ka.

— Hová tettétek a köszöntőt, léha mormoták! Adjátok elő a leányom köszöntőjét! — Kiabált felindulva a besiető inasnak.

— Az újságokon kívül semmit sem hozott a pósta, méltóságos asszonyom!

— Hazudsz! . . . Azaz megállj; meg lehet, igazad lehet. Hallod-e, rózsaszínű hosszukás boritekban szokott írni, rajta van a címere is. . .

— Bocsánat, grófné, nem jött semmi!

— Jól van, ne feleselj, takarodj! Nem jött semmi, nem jött semmi, hát ezerszer akarod egymásután elpapolni, mikor . . . mikor egyszer is sok, egyszer is fáj. Te, Zsófi-ka! Ismered a leányomat, ugy-e? No, van-e szíve, van-e lelke, van-e szépsége, mi?

Szegény Zsófi-ka, azt sem tudta, hova tekintsen, mit gondoljon. Felváltva nézte a kandallóban lobogó lángokat, s az öreg grófné lángba borult, ránczos arczát, lázasan csillogó szeméit. Félni kezdett. A félhomály mindjobban behuzódott a magas ablakokon, a téli, havas szél be-besüvöltött a kandalló csapdosó lángnyelvei között.

— Szép . . . jó — hebegte érthetetlenül.

— Megáll az eszem! Talán valami baja van? Eh, egészséges, mint a makk. Hallod-e Zsófi-ka,

én erős, jól megtermett voltam fiatal koromban, de Julia meg én: ezer meg egy. Olyan, mint egy athléta s olyan lágy, mint a bársony. Milyen köszöntő leveleket irt: Öröm volt, gyönyörűség volt olvasni. Megállj csak, olyan mélyen be van ide vésvé, hogy most is emlékszem tavalyról, azt írta, mit is? . . . No a szavakra nem emlékezem, de oda vág ki, hogy egy kincsünk és egy átkunk van: a szív. Bizony igaza van. Az atyja is ilyen gondolkodó volt, de azért vakon belerohant a hülye Szederjesy báró golyójába. . . Aztán meg a férje, az az ördögarcú, angyal-színű, torzonborz ember is, szokott egyszer evenként ilyenkor írni. Milyen felköszöntők azok! Igazi neveltség, csupa chablon. Akár csak nyomtatott blanketta alá írta volna a nevét Te, Zsófi-ka, lát-tad ugy-e, Görgényi gróft. Nem olyan, mint egy napszámos? Szakasztott olyan széles válla, olyan borzas feje van, mint egy zsákolónak, mi?

Az óra ötöt ütött.

— Öt óra, mindjárt itt lesz a fél hat órai vonat. Csak nem kell kétségbeesni, siránkozni. Hozza a leveleket. Istenem, de kíváncsi vagyok, nem a blankettára, oh nem! Hanem a Julia, jaj, milyen szépet írhat. Ha még egyszer szület-hetnék, olyan szeretnék lenni, mint a leányom. . . Hü, sötét lesz Zsófi-ka, sötét lesz. Add ide ezt a bokrétát, hadd szagolom. Köszönöm, igen szép; majd lesz rád gondom Zsófi-ka. Isten veled, az öreg Jakab kulcsár majd haza kiser!

ismét harmadik ember ment segíteni Csak mikor már négyen voltak, birták a sorompórudat annyira felemelni, hogy alatta egy szekér elmehetett.

Bodnár Pál pályáért az esetre nézve röviden kihallgatták, de ez eredményre nem vezetett, illetve azt állította, hogy ő az elütésre vonatkozólag mitsem tud, s hogy ő a sorompókat a rendes időben lezárta.

Miután a tényállás s a helyszíni szemlénél szerzett tapasztalatok azt tanúsították, hogy a sorompók az 510. sz. vonat elhaladáánál nyitva voltak, a pályáért vallomása valótlannak bizonyult s a bekövetkezett balesetért, mely emberáldozatot is kívánt, a gondatlanság őt, mint a sorompó kezelésével megbízott egyént terhelte.

Most már az összes terhelő adatokat kellett összeszedni, részint a tanuvallomásokból, részint a műszaki vizsgálatból, melyekkel azután a pályáért tagadó vallomását meg lehetett dönteni.

A tanukihallgatások az útátjárón áthaladó szekerek kocsaival kezdődött.

Ezek egybehangzólag úgy adták elő az esetet, hogy az ispán úr 3 kocsival bement a városba meszet, vasat és egyéb holmikat venni. A városból körülbelül éjfél után indultak el s oly sorrendben haladtak, hogy a két mészszel rakott kocsi előre haladt 20 lépés távolságban egymástól. Utolsónak, szintén úgy 20 lépés távolságban jött a harmadik

kocsi, melyben az ispán úr ült hosszuszőrű juhászbundában. Ezen szekérbe hosszú vasrudak és egyéb holmik voltak rakva. Az útátjárón is ily sorrendben haladtak át, midőn azonban a harmadik, azaz utolsó kocsi is áthaladóban volt, jött a vonat, s ez a kocsi végét megfogva, a jobboldali árokba lökte. A lovak a kocsi elejével elszaladtak, s ezeket a zajra figyelmes első kocsis fogta meg. A harmadik kocsin ülő s a lovakat hajtó kocsis is megütötte magát, de csak könnyebb sérülést szenvedett. Az ispán ellenben már eszméletlen állapotban találták. Az útátjáró sorompók mindkét oldalon nyitva voltak, s mikor az útátjárón átmentek, találkoztak egy szemben jövő kocsival, mely a városba igyekezett diányével, s találkoztak még szintén a városba igyekező két gyalogos asszonnyal. A vonat füttyjét és zakatolását a szekérgörgés miatt nem hallották meg.

Ki volt hallgatható még a dinnyés szekeren utazó ember és az egyik vásáros asszony, kik szintén bizonyították, hogy az említett három szekérrel az útátjáróhoz közel találkoztak, s ők is tanúsítják, hogy a sorompók nyitva voltak.

A vonatmozdony és vonat kísérő személyzete szintén egybehangzólag bizonyította, hogy midőn a megállás után az útátjáróhoz visszatoltak, mindkét sorompó nyitva volt, s a jobboldali sorompó sodronyvezetékek része el volt szakadva.

Kasznár Zsófia úgy surrant végig a fényes folyosón, mint a csapdából kiszabadult mókus. A rácsos kapunál a szél arcába csapott egy marék havat. Zsófia kaczagva dörzsölé ki onnét, s mire hosszú, selymes pilláit felemelé, előtte állott Görgényi gróf.

— Ah, köszönteni jött — gondola Zsófia s titkos borzongással nézett a fekete köpenyes, széles vállu alak után.

*

— Nini a torzonborz! Isten hozott! Köszönteni jöttél, ugy-e? Milyen meglepetés! — S az öreg grófné ragyogó arczezal, várakozóan tekintett az ajtóra, hogy mikor jön már a másik még nagyobb meglepetés: Julia.

Nézte, nézte izgatottan, csillogó szemekkel a mozdulatlan kilíneset. Aztán kérdőleg tekintett a váratlan vendégre. Hirtelen összerezte.

— Irgalmas ég! Milyen vagy?

— Láthatja. Halvány, összetört és — nyomorult! — volt a sötét válasz.

— Szerencsétlenség, baj, nagy baj! — hebegé vére hagyott arczezal a grófné, tudtam, tudtam, nem jött köszöntő, . . . Julia szokott.

— Megálljunk! — kiálta föl rekedten Julia férje. — Megálljunk, végezzünk! Minél előbb, annál jobb.

Leült a kis székre, a karosszék mellé, melyen az imént Zsófia ült, szemben a kandalló parkányán világító lámpával. Apró, beesett szeméből

kivillant a fékevesztett, vad indulat: magas, redős homlokáról lekiáltott a dühbe fojtott fájdalom.

— Meddig volt férjnel? — kérdé tompán.

— Nem értem, valami husz évig, de . . .

— Megesalta férjét? — vágott bele Görgényi.

— Megesalni? . . . Hatalmas Isten! . . . Kezdem érteni! Ha ugy volna . . . Julia . . .

A bős gondolatok lázas fájdalommal cikáztak át lüktető agyán. Ajkainak remegése eltűnt, mellére horgasztott ősz fejét felemelte s büszkén felelt a ziháló férfinak.

— Soha! Minek tekintesz engem? Nyomorultnak? S te merészelsz ilyet kérdezni tőlem? Te, Julia férje . . .

Görgényi durván ragadta meg az öreg nő karját:

— Julia megesalt! — kiáltotta vad megvetéssel.

— Hazudsz! Nyomorult vagy . . . az én leányom maga az erény, a hűség, a . . .

— És ha azt mondom: ide nézzen! Ezekkel a szemekkel, melyek most önre szegződnek, ezekkel a szemekkel láttam őt egy gaz karjai közt. Ez a fül, a mely az ön átkát hallotta, tanuja volt az ő szerelmi suttogásának is . . .

Mindinkább egymás felé hajoltak. Görgényi magához vonta a remegő nőt, mintha félne, hogy szavaiból egy hangot veszendőbe visz az esti szél.

Az öreg grófné még jobban kiegyenesítette görnyedt, reszkető termetét s fojtott hangon sziszegé:

Bodnár Pál pályáór mindezekre nézve megmaradt azon állításánál, hogy ő a vonósorompót a vonat jelzésekor, tehát a vonat érkezési ideje előtt tíz percczel lezárta. Nem aludt, hanem az őrház előtt tartózkodott. A vonósorompó teljesen jókarban volt, hogy az elütés még is mikép történhetett s hogy a lezárt sorompó daczára még is hogy mehetett négy szekér az utátjárón át, ezekre nézve nem tud magyarázatot adni.

A vizsgálatot ezek után be kellett fejezni s a vizsgáló bizottság Bodnár Pált a sorompók nyitva hagyásáért vétkesnek mondta ki. Nevezetnek ugyanis azon állítását, mely szerint a sorompó általa már az 510. sz. gyorsvonat jelzése után lezárattott, a valósággal ellenkezőnek kellett minősíteni, mivel a baleseten kívül álló, érdek nélküli tanúk egybehangzólag bizonyították a baleset idejében, s közvetlen a baleset előtti időben a sorompónak teljesen nyitott állapotát, és a kihallgatások során egyrésztől sem merült fel gyanús jelenség arra nézve, melynek alapján az lett feltehető, hogy a sorompó az utátjárón átmenő 4 szekér áthaladási ideje előtt valaki által erőszakkal felnyitattott volna.

Ellenben a sorompónak nyitva tartását, a tanu vallomásokon kívül azon tények is bizonyítják melyek a helyszíni szemlénél megállapítottak. A lezárt sorompórud felnyitásához legalább négy ember ereje szük-

séges, s akkor természetesen nem az erősebb vas sodronykötél, hanem ennek folytatását képező vashuzal — drót — szakad el az erőszakos feszítés következtében. Már pedig nem a huzal, hanem a jobboldali sorompósodrony része volt elszakadva, mintegy elmetszve, mi azt tanúsítja, hogy hogy nem az erőszakos felnyitás eshetősége táruul élénk, hanem hogy a jobboldali sorompósodrony vezeték része a baleset alkalmával a szekérből rá eső és ráfeszülő vasrud által szakítottott, metszetett szét, mint ennek nyomai a vaskötél szálain láthatók, s ha pedig a sorompó tényleg le lett volna zárva, ez esetben a sodronyvezetéken, mely zárt állapotban más helyzetbe jut, az elszakadásnak más helyen, t. i. sokkal távolabb kellett volna látszódnia.

Az esetet természetesen, minthogy emberhalálról volt szó, a bíróság is tárgyalta.

A tárgyalás alkalmával a bíróság az összes tanukat kihallgatta, kik csak ugyanazokat ismételték meg, mint a melyeket előadtunk. Kihallgatott a bíróság szakértőt is, ki szintén megerősítette a bizottság véleményét.

Bodnár Pál azonban a bíróság előtt is a tagadás terén maradt.

A bíróság Bodnár Pált — igen súlyos — büntetéssel, 3 évi fogházzal sújtotta, megjegyzendő, hogy a vasuti intézet már előbb elbocsátotta a szolgálatából.

Ime az oly csekélynek látszó, sőt mond-

— Fertőbe rántott mindnyájunkat. Te, gyáva, ölted volna meg...

— Ön mondá, az anyja, a tulajdon anyja, mondotta — hörögte Görgényi s diadalmasan lökte el a gyenge öreg asszonyt.

Pillanatnyi csend állott be. Az öreg grófné fölugrott karszekéből s vállon ragadta vejét.

— Mutasd a tört, mutasd a pisztolyt, melylyel megölted! — mondotta villámzó szemekkel. Aztán, feleletet sem várva, így folytatá. — Mutasd, hadd látom. Igazunk van: egy dőfés, egy lövés és feljön a vere... az én verem...

— Nem folyt, — mormogta Görgényi sőtétten, én nem öltem: én büntettem.

— Büntetted...

— Igen. A bemocskolt becsületet a boszu nem tisztítja meg, inkább bemocskolja jobban. Oda büntetés kell!

— Büntetés... hogyan hát?

— A jószágigazgató volt: a gyáva kiszökött előlem, de ott hagyta őt. Éjjel történt, én medvevadászatról jöttem haza... Megfogtam és kidobtam a fagyos éjbe; menjen a csábitóhoz, legyen teljes a gyalázat, ott van nem messze a lakása. Kilöktem, ruha nélkül...

— És, és, elment...

— Nem. Siránkozott, jajgatott egész éjjel. Hallgattam a sikoltozását és kikiáltottam: ez a büntetés! Sovány arca kipirult a boszu hevétől. Rekedt hangja mindinkább esengett.

— És, és...?

— Nem ment oda. Daczolt velem. Reggel is ott feküdt, de már nem élt...

Az öreg asszony eleresztette a vállát és visszatántorodott. A havas szél süvöltésében hallani vélte a szegény bűnös, megkínzott asszonyinak, az ő leányának kínos sikoltását.

— Meg volt fagyva! — nyögte és elaggott testének minden erejével rávetette magát a széles vallyu ferfiura.

— Nyomorult, gyilkos...! — hörögte fuldokolva és sovány ujjai görcsösen mélyedtek Görgényi torkába. Azután végigvágódott eszméletlenül a földön...

Csillag ragyog...

Csillag ragyog az ég alján fényesen.

Emlékszel-e az esküdre édesem?

Azt fogadtad — csillag legyen a tanud —

Akkor hagysz el, hogy ha az a fényes csillag
[kialudt.

Az a csillag ott ragyog az ég alján:

Most is fényes, mint akkor volt, nem halvány,

Minden este, minden éjjel ott rezeg,

S a te szíved, hamis szíved, hejl régóta mást
[szeret.

Baranyai József.

hatni mindennapos mulasztás, mily súlyos következményekkel járt.

Azért különösen a vonat és mozdonykísérő személyzetnek a sorompók lezárására figyelemmel kell lenni s ha nyitott állapotban alálnak ilyet, bekell jelenteni, mert csak is ily erélyes és pontos ellenőrzéssel lehet az örököt a sorompók rendes lezárására reá szoktatni.

Menetrendek gazdaságos kihasználása.

— Irta: Angyal József. —

Régi óhaját képezi a vasutintézeteknek az, hogy a végrehajtó vasuti külszolgálatnál alkalmazott egyének részére módot nyújtsanak ahhoz, hogy gazdaságos intézkedéseket illeszthessenek szolgálatuk sablonjaiba s ezáltal használjanak munkaadójuknak úgy anyagilag, mint erkölcsileg.

Régóta töprenkedem azon, hogy a vasutintézetek ezen bizonyára okszerű kívánsága a gyakorlati életben miért nem tud megvalósulni, jóllehet arra annyi alkalom és mód kínálkozik.

Ennek okát abban találhatjuk, hogy a vasuti szolgálat sokkal veszedelmesebbnek, sokkal fontosabbnak van elismerve, semhogy az a szabad kísérletezések mediúma lehessen.

És ebben azoknak, kik a szabad gondolkodás gyakorlati érvényesülhetését a vasuti szolgálat *lényegére* is kiterjeszhetőnek vélik, teljesen igazuk van. Az egyöntetű s szigoruan precizizozott eljárásra sehol sincs annyi szükség, mint a vasutaknál s sehol sincs oly mélyreható értelme a szolgálat utasításszerű szabályozásának, mint éppen a vasutak forgalmi szolgálatának lebonyolításánál. Tény és elvitathatatlan, hogy ezen szolgálatot a szabad kísérletezések mediúmának odadobni nem szabad, mert sokkal végtetesebb következményei lehetnek ezen eljárásnak, semhogy azon bizonytalan és kétes értékű előnyért, melyet az alkalmazottak gazdaságos intézkedéseinek beiktatása által a vasutak nyerhetnének, fellehetne áldozni az utasítások által precizizozott szolgálatot.

Azt hiszem, nem is ez a tér, az a hol a vasutintézetek alkalmazottaik gazdaságos intézkedéseire számítanak. Azt hiszem, hogy soha egy vasutintézetnek sem jutott az eszébe, hogy forgalmi szolgálatának lényegét az alkalmazottak fantáziájának prédájává bocsátotta volna, azáltal, hogy annak meghölygátását is engedélyezte volna, hanem azt hiszem, hogy oly módon óhajták ők ezen kérdés megoldását, hogy a szolgálat lényegének érintetlenül hagyása mellett

HETI KRÓNKA.

Véres árnyai a szerb királyi párnak
Csöndes kriptájukból naponta kiszállnak.
Panaszos nyögésük betölt földet-egét
S bosszura serkentik a szerb hadsereget.
Főleszmél Szerbia, szánja a holt királyt
És a gyilkosokra ma már halált kiált.

A nemzetek között nagyot nőtt a honunk,
Nekünk is van immár magyar Edisonunk ...
Egy lángeszű ifjú, — ismeretlen eddig,
Am ma világhírű — neve: Csányi Henrik.
Tökéletesíti a villam-áramot
S érte elismerő szabadalmat kapott.

Egy párisi bankár, a bátrak legbátra
Minap a fejszét nagy dologba vágta:
Államot alapít, gyűjt gyarmatos népet
S várja a jó időt, mikor trónra léphet ...
A Szahara pusztán nézett állam-telket,
No hisz' várhat amíg talál csak egy lelket ...

Azt hinné az ember, ilyen nagy melegbe'
A lusta töröknek mocczanni sincs kedve.
No de nem hiába forrong most a Balkán
Mint Bob úrfi, — legény az ozmán is talpán ...
Bántják a keresztényt, viszály magvát hintik,
Míg a nagyhatalmak szépen le nem intik.

A nagy gyakorlatot lefújták Temesbe'
A sok fáradt baka hej, hogy várta-leste
Ezt a trombitaszót, mely dallamos, edes ...
S veritékszáritó hangja oly beszédes ...
És a fényes kürtök felbugó akkordját
Közsa szellők menten a falvakba hordták.

Egyébként a vidék verőfénybe játszó ...
Nem lesz kormányelnök derek Lukács László.
Haragszik a „sógor“, mert a kedvünk konok,
Járják meg a kónkánt a kis maczedonok,
A teli hold képén kaján a nevetés ...
Téged sajnál le óh **fizetésrendezés**.

Passe-partout.

igyekezzenek alkalmazottaik arra, hogy munkaadójuk érdekeit a legmesszebbmenőleg megvédelmezzék.

Alkalmam van egy igen világos s igen jellemző példával megvilágíthatni ezen kérdést, melyből azután bárki könnyen megértheti, hogy a forgalmi szolgálat lényege hol engedi meg az alkalmazott részére a praktikus intézkedés beillesztését.

A ruttkazólyomi rendelkezési szakasz befektetett menetrendjeinek vizsgálatánál a következő két menetrendet fogjuk találni:

1. a 375-ös indul Ruttkáról d. e. 11 ó. 16 p., érkezik Zólyomba este 9 ó. 23 p. Összmenet-tartama tehát: 10 ó. 7 perc.

2. a 351-es indul Ruttkáról d. u. 1 ó. 48 p., érkezik Zólyomba este 9 ó. 13 p. Összmenet-tartama tehát 7 ó. 25 perc.

A míg tehát a 375-ös Ruttkáról 2 ó. 32 p.-cel hamarabb indul, mint a 351-es, addig a 351-es 10 p. cel hamarabb érkezik Zólyomba, mint a 375-ös. Naponként való rendes közlekedésre a 375-ös van kijelölve, melynek okát abban találhatjuk meg, hogy a jelzett vonat Turócz-Szt.-Márton és Turesek között azon napokon, mikor az iskolalátogatás kötelező, iskolás-gyermekek továbbítása céljából személyszállít-

tásra van berendezve, mely célzt, a tulajdonképpen csakis ezért befektetett 375-ös sokkal kedvezőbben tudja szolgálni, mint a 351-es.

Azon napokon azonban, mikor iskolai szünnapok vannak, így a vásár- és ünnepnapokon, a karácsonyi, husvéti, pünkösdi, továbbá a nagy nyári szünidőben miért ne lehetne a naponkénti rendes közlekedésre kijelölt 375-ös számú tehervonatot lemondani és helyette a 351-est bevezetni, mikor ezáltal a vasutintézet nyer időben és személyzet kihasználásban egyrésztől, másrésztől pedig az ily intézkedéssel a szolgálat lényege egyáltalán érintve nincs.

A rendes vonatok lemondására, továbbá a rendkívüli vonatok bevezetésére vonatkozó intézkedések és rendelkezések ugyanis utasításainkban a lehető legrészletesebben vannak ismertetve, mely intézkedéseket minden egyes oly alkalmazott, ki a forgalmi szolgálat önálló ellátására képesítve van, ismerni tartozik. Ezen utasítások oly, még a legapróbb részletekre is kiterjeszkedő gondossággal állapítják meg az ez irányu eljárást, hogy ott, ha csak a legnagyobb fokú indolenciával és nemtörődömséggel nem találkozunk, veszélynek avagy ezen intézkedés folytán az intézetre háramló anyagi kárnak bekövetkeznie nem szabad.

Innen-onnan.

A papa is.

— *Lajcsi*: Bácsikám, méjt bőd az oroszlán

— *Bácsi*: Mert éhes.

— *Lajcsi*: A papa is azért ojdít hát, mitoj nincs tész az edéd.

Elegánsan.

Egy hitelező, kinek már nagyon régen tartozott egy báró meglehetősen nagy összeggel, egyszer erőlt vett magán és bekopogtatott a méltóságos urhoz.

— Nincs pénzem! — volt a rövid válasz.

— Boesánatot kérek báró ur, de . . .

Ki se mondhatta, be se fejezhette a mondatot. A báró galléron fogta s kipenderítette az ajtón.

Az előszobában az inas mosolyogva nézte végig a jelenetet.

— Mit röhög? — kérdi dühösen a hitelező.

Válasz helyett egy oldalbalökést kapott, úgy, hogy kibukott az ajtón.

A folyosón a komornyikba ütközött.

— Szatraczinyi! Mille diables! — ordított fel a francziába oltott tót komornyik.

— Pardon, boesánatot kérek, de . . .

Itt is szerencsétlenül járt. A komornyik belerugott úgy, hogy a szegény hitelező lehempertgett a lépcsőkön.

— Segítség! Segítség! — kiáltott a szobaleány, karjai közé kapva a legurult férfit.

— Jaj! — hebegte a hitelező.

Azonban a szobaleány már tisztán látott s észrevette, hogy egy idegen holmit tart karjai között, a milyen szörösen tartotta, oly gyorsan elboesátotta a kellemes idegent, — egyidejűleg karjának a kapu irányában tett mozdulataival megkönnyítvén az illetőnek a továbbjutást.

Igy jutott szegény barátunk a kapus vasmarkai közé, ki is egy gyönyörű lödítással bebizonyította a közmondást: Kivül tágasabb!

Hitelezőnk az utca porát takarítva magáról aztán így elmélkedett:

— Fizetni nem fizetett ugyan, — de tekintetbe véve, hogy báró, inas, komornyik, szobaleány, kapus — elég elegánsul dobtak ki!

Ijedtség.

— Kisasszony, ha meg nem hallgat, agyonlövöm magamat.

— Ne . . . ne! Hátha más valakit találna a golyó.

Az új nyelv.

— Tâtelebu! Bon jour!

— Micsoda nyelv beszélsz te itt?

— Megleptelek, tonoltam francziául!

— Jobb ha nem tonolsz. Minék thodjanak a francziák is mülejen marha vagy.

A gondoskodás oly fokának, mely még az ily intézkedésekben is a veszély csiráját látja, úgy vélem, még a vasúti szolgálatban sem szabad kifejlődnie, mert az már akkor nem eszköz lesz, mely a vasutakat az anyagi és erkölcsi károktól megmenti, hanem gát, mely annak egészséges, rendes irányu fejlődését és fejlesztését megakadályozza.

Pedig ilyesmire vasúti életünkben igen sok hajlandóság mutatkozik. Ha azonban ez tényleg indokolt és tényleg helyes, akkor elegytorlódás esetén rendkívüli vonatok bevezetése sem lenne megengedhető, mert ugyanazon veszedelemnek nezünk akkor is eléje, mint a felhozott esetben. Sőt még nagyobbak, mert a felhozott esetre nézve az esetleges aggódóknak módjukban áll az ily irányu gazdaságos intézkedéseket rendeletileg szabályoztatni.

Ott tehát, ahol a vasutak forgalmi szolgálatának lényege érintve nincs, ott az alkalmazottak részére megengedhető volna az, hogy az esetre, ha intézetüknek s így munkaadójuknak használhatnak, önállóan is iktathassanak szolgálatukba egyes intézkedéseket.

A jelzett esetben is, a következő, nem éppen megvetendő előnyök származhatnának a vasutakra:

1. elegyük hamarabb érné el célját;

2. személyzetük kevésbbé lenne kihasználva (2 ó. 42 p. czel több pihenője lenne);

3. a kiindulási állomás sokkal több gonddal állíthatná össze a vonatot.

A külszolgálati alkalmazottak ma még nem vállalkozhatnak ily intézkedések végrehajtására, illetve saját hatáskörükben azt meg nem tehetik, mert minden hasznossága, minden gyakorlati értéke mellett is keserűen lehetne megbánniuk ezen tettüket, mert minden igyekezetük az esetleges „drága sallang”-on hajótörést szenvedhetne.

Erősen kifejtett forgalmi érzekkel bíró rendelkező közegekre van szükség, a kik vas-kézszel tudják szabályozni a forgalom menetét s a kik az ily intézkedésekben csakis a pozitív hasznot s előnyt látják s aszerint bírálják azt el.

Ez körülbelül feltétele is egy erős bármily arányu forgalom lebonyolításának. Ez életet fog lehelni a sok esetben agyonsablonozott szolgálatainkba érdekessé, vonzóvá fogja azt tenni.

Budapesti levél.

Budapest, 1903. szeptember 10.

Sokkal másként, mint az ugynevezett összmonárkián kívül lakó népeket, itéli meg az osztrák azokat a nemzeteket, melyeket a sors véle összeboronált.

CSARNOK.

Káprázatok.

Spanyolból.

Irta: **Eugenio Sellés.**

(Folytatás.)

III.

Napok teltek és Santiago, a hogy egyedül maradt századosa nejevel, bosszusan és lehorgasztott fővel járt-kelt a házban. A derék szolgálta, a ki a dolgról mitsem tudott, szinte imádta gazdáját, lehet, hogy azért is, mert ez egy ütközetben a saját élete kockáztatásával, midőn még hadnagy volt, megmentette az életét. Igaz, hogy Juan éppen ennek a hőstettének köszönhette előléptetését, minek következtében kölcsönös hálával és bizodalommal tartoztak egymásnak.

Hogy miért változott meg annyira Santiago, azt egyikük sem tudta megmagyarázni. Igaz, hogy nem lehetett együtt gazdájával, mint azelőtt. De ha elbirta viselni távollétét a neje, mért ne lett volna erre képes ő is!

Tehát mért volt annyira szomorú? Mert Márta egész nap vidámnak tűnt föl neki és a nő eme megmagyarázhatatlan boldogsága,

a férj távollétében, szeget ütött a hű Santiago fejében.

Nem tudta a szegény, hogy a nappali mosolyok az éjjeli gyönyörök viszhangja volt. S így történt, hogy minél jobban kaczagott Márta, annál jobban mérgelődött a szolgálta és mivelhogy a szerencse tréfát űz az emberből, minél jobban mérgelődött a szolgálta, annál jobban kaczagott a százados neje.

— Milyen boldognak érzi magát, — szokta volt neki mondani a szolgálta.

— Világos!

— Nekem meg az ellenkezőnek tetszik: hiszen már két hete, hogy nem látja a százados urat.

— Látom bizony . . . álmaimban.

E szavak maró gúny gyanánt borultak Santiago lelkére, a ki távozott s bosszusan nézett dolga után.

— Ez az, a mit mondok! — gondolta magában Santiago, midőn másnap reggel a reggelit szolgálta fel Mártának, a ki nagy étvágygyal ette az eléje rakott ételt. Hogyan fal s hogyan vigyorog! Ez a jókedv nem tulajdonítható másnak.

— Szegény százados, milyen derék s milyen bátor! S ha már megkezdte, úgy sem lehet többé rajta segíteni! Az éjjel is hallottam, hogy nyikorgott az ajtó, azután lassú lép-

És itt egy találó hasonlat jut eszembe. Kissé drasztikus ugyan, de annál igazabb... Olvasóim nagy része bizonyosan hallott vagy olvasott már arról a különös természeti állapotról, hogy az ökör, az a jámbor, semleges istenteremtése, iszonyu gyűlölettel viseltetik minden iránt, a minnek *bika* a neve. A természetbuvárok dolga, hogy ennek ökörlélektani okait kutassák. Én csupán a ténnyel számolok s azt ezuttal nem magyarázom egyébre, mint hogy az ökör, a járom számára preparált ez a rabszolga, ösztönszerű gyűlöletet érez a szabadságnak, az erőnek megtestesült képmása, a bika iránt.

Hogy már most ebben az összmónárkiában mely nép az, a melyik az ökör szerepét viszi, könnyen kitalálhatja bárki is. Az, a melyik soha szabadságot nem ismert; az, a melyik soha a maga lábán járni nem tanult, nem tudott; az, a melyik azóta, hogy egy fejdelmi családnak és a szomszédos nemzeteknek jóvoltából névszerint is látszik, csak akkor volt igazán boldog, a mikor — szolgálhatott. Ez pedig: az osztrák. A ki ösztönszerű ellen-szenvet érez minden nemzet iránt, melynek erő duzzasztja izmait és a melynek a szabadság érzete dagasztja kebelét; sőt a kit féktelen düh, vak gyűlölet száll meg, ha ezeket az izmokat feszülni, ha a szabadság szelét lengedezni látja.

Tessék megkérdezni az ökörtől, miért haragszik a bikára?!

Tessék megkérdezni az osztráktól, miért haragszik a magyarra?!

teket és suttogást. Lehet, hogy tévedek, de nem hiszem!

Mint rendesen, az nap is elment a százados állomására, hogy élelmi szereket vigyen neki. A szokottnál tovább időzött nála, hogy ezalatt összeszedhesse elméjében a képzelme által alkotott rémképeket.

— Százados úr, — koczkáztatta meg a szót, — mért nem jön valamely éjjel haza a faluba?

— Hogy megint eljárjon a szád?

— Nem, édes százados uram, esküszöm, Santiago védőszentemre, nem, egy kukkot sem szólok, még akkor sem, ha agyon akarnának kövezni.

— Jól van, jól; menj csak haza, ne hadd egyedül a gazdasszonyodat.

— Egyedül?

— Világos!

— Igaz, egyedül: hiszen azért kérem a százados urat, hogy jöjjön egyszer már haza. Ha látná, milyen jó színben van a századosné!

— Azért menj már haza, — végezte szárazon Juan és háttafordított neki.

Santiago visszatért a faluba.

(Folyt. köv.)

Hiszen haragszik ő, szegény feje, saját határain belül is, másokra is. Haragszik ő minden népre, a melyik nem osztrák rendőrsisakban ábrázolja még a Megváltó körül röpködő angyalokat is. Haragszik a csehre, haragszik a lengyelre, a szlovénre, a taliánra; mert az egyiknek királyság kell, a másiknak nemzeti nyelv kell, a harmadiknak ez, a negyediknek amaz kell. De azért csak megvan velük valahogy, mert a járom ellen egyik sem szól, holmi szabadságról, bolondok házába való egyéb ily dolgokról pedig mély-ségesen hallgatnak. Ezekről a szükebbkörű honfitársakról úgy van meggyőződve, hogy átment már az ő vérükbe is az a tudat, hogy holmi „szabadság” és ehhez hasonló fantazmagóriák csak agyrémek; a mik rakoncziatlan, közveszélyes rebelleseknek, meg az örültek-háza lakóinak valók; nem pedig békés polgárebereknek, a kik csak akkor tudnak nyugodtan kérődzni, ha ostor suhog a füleik körül.

Hát ezen a szemüvegen át nézi az osztrák a magyart. És így nem esoda, ha épp a magyarban látja megtestesülve mindazt a gonosz-ságot, rossz-ságot, léhaságot, a mi egy emberbe, a mi egy nemzetbe belefér. Nincs nép a föld kerekéségén, a melyet az osztrák jobban gyűlölné, mint bennünket. Ez a gyűlölet nem mesterkél, nem betanított; ez ösztönszerű, ez a vérben van. Ez örökségképen száll át apáról fiura. És ez az ellen-szenv, ez a gyűlölet annál nagyobb, minél kevésbé van meg bennük a komoly akarat ahhoz, hogy bennünket megismerjenek. Ahhoz lusták, hogy nemzeti mivoltunkkal és életünkkel behatóbban megismerkedjenek; ahhoz meg tudatlanok, hogy nyelvünkön még csak makogni is megtanuljanak. De mindezt szükségtelennek is tartják. Ismernek ők bennünket nagyon jól — a maguk módja szerint. Másként ismerni pedig egyszerűen *nem akarnak* bennünket.

Mi magyarok az ő szemeikben afféle tatár-zsidó-czigány keverék vagyunk. Jó lovasok, jó verekedők, jó kanászok. Egyéb semmi. Szellemileg, erkölcsileg mélyen alatta állunk a Naschmarkt targonzás csirkefogójának, a fiakkerkerék diplomás mosogatójának. Mert ezek bécsi polgárok, civilizált emberek; mi pedig ázsiai csürhe, zsidókszindli vagyunk. Csak a külszín tetszetős — néha — rajtunk. Valójában pedig mindenünk lopott. Tudósaink a német tudomány emlőin élőködnek. Költőink holmi ötödrangú paraszt-trubadúrok, a kik csak a csárdáról, a pusztáról tudnak rímeket faragni. Művészeink? Nincsenek. A mi annak csufoltatja magát, holmi inasféle, vagy elesapott kontár, a ki jól-rosszul tanult valamicskét egy német mesternél. Zenénk? Holmi utálatos czigány-czinczogás — „rein zum Davonlaufen.” Iparunk, kereskedelmünk? Német tőke, német ész, megrontva zsidó-hunczutsággal. A magyar kereskedőnek egy-

általán nem való (no ezt az egyet kivételesen nagyon eltalálta az osztrák); iparosnak durva, tudatlan, iszákos; földmivesnek pedig beválik annyira, mint talán az egyiptomi fellah. Jellemet — szerinte — a magyarnál hiába keres az ember; de erről a magyar nem tehet, mert ez az ázsiai véralkatnak tulajdonítandó. Úr és paraszt egyformán ítélendő meg e részben; csak azzal a különbséggel mégis, hogy az úrfajta holmi műveltségi máz alá tudja rejteni azt az őszerejű, durva erőszakosságot, a mit a paraszt léptenyomon kérkedve mutogat. Azt megkell adni, hogy az úrfajtában van némi tehetség, hogy tanuljon is valamit; de a köznép, a paraszt annyira hijával van minden intelligenciának, hogy azt a maga ázsiai barbár mivoltából soha semmiféle Schulmeister kivesszőzni nem lesz képes.

És ennek a népnek kell szabadság! Ez a nép meri kicsufolni a jármot! . . .

Temesváry Alajos.

HIREK.

* **Esküvő.** Pálffy Béla beszercebányai távirtda-felvigyázó ma, 12-én tartja esküvőjét Papp Erzsike kisasszonnyal, Papp István Miskolc városi aljegyző bájos leányával. — Teljes boldogságot kívánunk a fiatal párnak.

* **Nagy hordkepeségű teherkocsi.** Az osztrák államvasutak kocsiparkjába egy eddig páratlan méretű teherkocsit állítottak be. A kocsi nyíl, oldal nélküli, 17 06 m. hosszú és 16 darab levehető vasrakonczával van ellátva. A kocsi önsúlya 36 78 tonna, raksúlya 66 67 tonna, hordképessége 70 tonna. Megrakott állapotban a kocsi tengelynyomása 13348 kg., keréknyomása 6674 kg. Az összsúlyból (önsúly és raksúly) egy méter kocsihosszra (beleértve az ütközőket) 6063 kg. esik.

* **A délvidéki hadgyakorlatok** csapatszállításai kemény munkát adtak az aradi és szegedi üzletvezetőségnek az elmúlt héten. — Mint értesülünk, a csapatszállítások a legnagyobb rendben és pontossággal folytak le, a minnek elismerése a legfelsőbb helyről bizonyára nem fog elmaradni.

A magyar vasuti kocsigyártás dicsérete. Az egyiptomi államvasutak igazgatósága 1901. évi most megjelent jelentésében a szóban forgó évről kocsik beszerzéseiről is beszámolván, igen érdekes és a magyar vasuti kocsigyártásra nézve fölötteb megisztelő módon nyilatkozik. Kijelenti ugyanis, hogy a teherkocsikat, melyeket azelőtt amerikai gyárakból szerzett be, most Magyarországon rendel meg. A magyar gyártású kocsik sokkal pontosabban vannak előállítva, mint az amerikaiak; a magyar gyárak összehasonlíthatatlanul jobb munkát készítenek, úgy, hogy a magyar teherkocsikkal minden tekintetben és teljesen meg van elégedve. A Magyarországon

gyártott személykocsikról hasonló kedvező módon nyilatkozik az évi jelentés s különösen hangsúlyozza, hogy a személykocsik is minden tekintetben kiállják a versenyt az amerikaiakkal s azokat sok tekintetben felül is mulják.

* **A lakhér beszámítása a nyugdíjba.** Az osztrák vasuti hivatalnokok egyletének szt.-pölteni helyi bizottsága a napokban értekezletet tartván, egyhangulag azt határozták, hogy a kormány elé javaslatot terjesztenek, mely szerint jövőben a nyugdíj megszabásba a lakhért is számítsák be. Az értekezleten jelen volt képviselők megígérték, hogy a tisztviselők eme méltányos kívánságának a képviselőházban szószólói lesznek.

Lopás egy vonaton. Vakmerően kieszelt lopás történt e hónap 7-én a budapest—bécsi gyorsvonaton. Budapestről a nyugoti pályaudvarból délután 5 óra 15 perczkor induló gyorsvonattal utazott Polacsek Károlyné, egy bécsi gyáros felesége Bécsbe. Az asszony néhány napig rokonai látogatására Budapestre érkezett s a Royal-fogadóban lakott. Bécsbe utaztában egy kis fürkében helyezkedett el, podgyásza egy részét feladta, egy kizitaska, egy nagyobb bőrönd s egy kalapskatulya volt vele a kocsiban. A kizitaskában tízezer forint áru ékszer, háromszáz korona készpénz, fontos okmányok és egy kisebb pénztárcza volt, a nagyobb bőröndben pedig ruhaneműek.

Az asszony egyedül volt a fürkében s Érsekújváron, ahol a gyorsvonat hat perczig áll, kivette ékszertáskájából a kis pénztárczáját s az étkező kocsiba ment. Onnan pár percz múlva visszatért, a mikor a vonat az érsekújvári állomásból kifelé indult. Alig ült a helyére, észrevette, hogy ékszertáskája, meg a nagyobb bőrönd eltűnt a kocsiból. Azalatt a pár percz alatt, amíg ő az étkező kocsiban egy pohár vizet ivott, valaki ellopta az ezreket érő ékszeres táskát s a másik bőröndöt. A kalauz, akinek Pollacsekne módfelett izgatottan hírül adta a lopást, előbb az első osztályu kocsit, aztán a többi kocsikat vette szemügyre, de a két bőrönd nem volt sehol. Az első osztály utasai között nagy izgatottság támadt a lopás hírére. A vonat csak Pozsonyban állt meg s addig valamiképpen cselekedni kellett, hogy az érsekújvári állomást értesítsék a vakmerő lopásról.

Két sürgönyt fogalmazott az egyik utas s Tornócson meg Galántán ledobták a robogó vonatról a sürgönyt, amelyben az ellopott bőrönd és ékszerek hű leírása volt. A gyorsvonat nyolcz óra 6 perczkor érkezett Pozsonyba, itt kiszállt Pollacsekne, de az állomásra még ekkor nem érkezett Érsekújvárról jelentés, hogy az ékszertáskájában vagy a tolvajnak nyoma volna. Még azon éjjel telefonon értesítették a budapesti rendőrséget a lopásról s a budapest—pozsonyi vonalon a csendőrsöket, a kik megindították a nyomozást, melynek azonban a mai napig nincs eredménye. A tolvaj valószínűleg valamelyik nemzetközi zsebmetező volt.

* **Leugrott a vonatról.** Kun Miklós nickifalvi lakos Szegeden járt, ahol valami ügyes-bajos dolga akadt. Tegnap délután indult vissza Szegedről, mely alkalommal eszébe jutott, hogy Zsombolyán is volna még valami elintézni valója. Elhatározta tehát, hogy kiszáll Zsombolyán. A szegedi karezos azonban annyira a fejébe szállt, hogy utközben elaludt és csak akkor ébredt fel, amikor a vonat már elhagyta Zsombolyát és Gyertyámos felé robogott. A mint észrevette, hogy túl van Zsombolyán, mámoros fővel nem sokat gondolkodott, hanem felszakította a koci ajtaját és leugrott a robogó vonatról. A vele egy kocsi utazó emberek mindent elkövettek, hogy Kunt ettől a merész elhatározásától visszartartsák, de hiábavaló volt minden kísérlet, sőt éppen ez a jóakaratu aggodalom okozta vesztét, mert amint az ajtót berántotta, hogy leugorjon, az egyik utitársa, hogy megakadályozza az ugrásban, utána kapott, megragadta a kabátja szélét, minek következtében Kun egyensúlyt veszítve, fejjel lebukott a vonatról és éppen a kocsikerekek közé esett, melyek teljesen összezúzták a szerencsétlenül járt embert. A vonatot rögtön megállították és kivették a vonat alól az összezúzott holttestet, melyet aztán tovább viték Gyertyámosra. A szerencsétlenül járt ember nagyszámu családot hagyott maga után.

* **A breznóbánya — vereskői helyi érdekű vasutvonal** építése rohamosan halad előre, úgy, hogy a vonalat decemberben valószínűleg átadják a forgalomnak. — A Mandel, Hoffmann és Quitner cég által épített új vonal Bikás-vasgyártól indul ki s az állami ut és a Garam között haladva Benesháza és Polonka között átlépi Gömörvármegye határát. A vonal hossza mintegy 40 kilométer, melyből 27 kilométer Gömörvármegyére esik. Maga az építés igen szép s különösen a víz mellett közvetlenül levő részen hatalmas védő kőfalat emeltek. A földmunkálatok már jó részben elkészültek az egész vonalon és a zólyommegyei részen a sínek is le vannak rakva. Az őrházak és állomási épületek munkálatai is igen előre haladtak. Zavadka, Helpa, Pohorella és Nándorvölgy után eléri a vereskői végállomást a vonat, melynek egész hosszában lázasan folyik a munka.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Betűrejtvény.

a, d, e, i, j, k, k, l, n, ó, ő, ö, p, p, s, s, s, t, t, ú, ü.

Ezen betűkből három szó képzendő. Az első egy magyar napilap, a másik egy szépirodalmi folyóirat, a harmadik egy élezcslap nevét adja.

Ezen rejtvény megfejtését f. é. szeptember hó 27-én megjelenő 37-ik számunkban hozzuk.

A megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. A megfejtés határideje szeptember 23.

A f. é. 35-ik számban közölt rejtvény megfejtése:

**„Meghalt minden, hervad a rúzsafa,
Virag, a melynek volna illata,
A nyár elmúlt, süvít az őszi szél,
Zizegve hull a sárgult falevél.**

Közli Kovács Béla Losoncz, 1903. augusztus hó 23.

A kitézött jutalmat a megfejtők közül Kaláb Antal nyerte meg, kinek czimére Temessváry A. „Bumli” czimű művét postára tettük.

Szerkesztői üzenetek.

Z. GY. Losoncz. Legyen megnyugodva, a 15 tonnás kocsik utáni jutalék nem lett megszüntetve, csupán egyes árukra, mint vas és géprészek, de azokra az árukra nézve, melyeket az ön állomásán raknak, fennmaradt a jutalék. Az I-ső és II-ik negyedévi jutalék még az igazgatóság által elintézve nem lett és így még azért nem folyósított.

Felelős szerkesztő: **Zsivkovics Antal.**

A magyar királyi államvasutak
bpest-jobbparti Üzletvezetősége.
24779. sz.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége a budapest-keleti pályaudvari villamtelepen létesítendő tartalék főgőzvezetékre s Worthington-féle szivattyú szállítására s helyszínen eszközöndő felszerelésére ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlat alapjául szolgáló tervek, ajánlati feltételek, valamint közelebbi felvilágosítások alulirt üzletvezetőség IV. vontatási osztályában (VIII., Külsökerepesi-ut 3-5. sz. II. em. 72. sz. a) szerezhetők meg.

Az ajánlat 1 koronás, mellékletei pedig ivenként 30 filléres okmánybélyeggel elátva, lepecsételve és a borítékra „Ajánlat a 24779/1903. számhoz” felirattal megjelölve legkésőbb 1903. évi szeptember hó 21-én déli 12 óráig alulirt üzletvezetőség titkári hivatalához (VIII., Külsökerepesi-ut 3-5 sz. I. em.) betértesztendő. Bánatpénz fejében legkésőbb 1903. évi szeptember hó 19-én déli 12 óráig gyűjtőpénztárnaknál (Budapest VIII., Külsökerepesi-ut 3-5. sz. földszint) a gőzvezetékre tett ajánlatnál 100 korona, azaz Egyszáz korona, a szivattyúra tett ajánlatnál 50 kor., azaz Ötven kor., együttes ajánlat esetén pedig 150 korona, azaz Egszázötven korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban leteendő. Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék legutóbbi, 14 napnál nem régebbi árfolyama szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Készpénz letét után kamatot nem fizetünk, az értékpapírok esedékes szelvényei azonban kívánatra kiadatnak.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem melléklendő.

A posta útján beküldött bánatpénzek és ajánlatok térti vevényekkel adandók fel. Az ajánlatok között a szabadválasztási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapest, 1903. augusztus 22.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak.
120576/1903. sz.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben szükséges 2100 mm. kőolaj szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi szeptember hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének öt százaléka legkésőbb 1903. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál letendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási és a kőolajra vonatkozó 39986/92 sz. különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthető.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1903. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Vasuti

altiszti vizsgára

készülők

kézikönyve.

Írta:

SZEMERÉDY LÁSZLÓ, máv. irodatiszt.

A legjobbnak elismert tankönyv az altiszti képesítő vizsgára készülők részére.

Ára 3 K.

Utánvétellel küldve 3 K. 40 f.

Megrendelhető: özv. Szemerédy Lászlónénál
S.-A.-Ujhely (pályaudvar.)

Van szerenésém becses tudomására hozni, miszerint „Erzsébet”-hez címzett

gyógyszertáramat

a Vörösmarty- és Szirma utca sarkán, (ezelőtt Gordon-utca) megnyitottam.

Midőn kész szolgálatomat fe ajánlom, egyttal legyen szabad b. figyelmét arra is felhívnom, hogy az összes vasuti alkalmazó ak részére a gyógyszerek szállítását megkaptam és annak kiszolgálását gyorsan és pontosan eszközölöm s továbbá hogy nálam minden, a gyógyszerészethez tartozó különlegességek is kaphatók, ugymint:

„Szt. Antal” kőszvény és rheuma elleni folyadék. Ár: 70 fillér.

Szt. Antal pastillák, mindentéle gyomorba, felfúvódás, rossz emésztés és étvágytalanság ellen. Ár 60 fillér.

Tyukszemirtő „Pediú”, biztos hatású szer tyukszem és törkeményedés ellen, este reggel bekenni. Ár 60 fillér.

Erzsébet királyné gyöngyvirág arczcréme, a szeplő és májfoltokat eltávolítja, az arc és kéznek habszerű színt ad, hatása egészen biztos. Ár 90 fillér. Az üres tégely 10 fillérbe visszavéteik. Hozzá

Erzsébet gyöngyvirág szappan, ára 60 fillér.

„Peditör” biztos szer a lábizzadás, lábszag, kipállás és ebből származó bőrbajok ellen, A test minden részére alkalmazható. Ár 70 fillér.

Dr. Moore fagybalzsam, a fagyos részeket este reggel bekenni, a fájdalmas viszketést megszünteti, hatása biztos. Ár 70 fill.

Erzsébet k. száj-essencia 20—30 csepp egy pohár vízbe cseppentve az inyhust erősíti és a fogromlást megakadályozza. A szájnak kelemes ízt kölcsönöz. Ár 70 fill.

Balassa cseppek, étvágytalanság ellen. Ár 70 fill.

„Magyarhoni balzsam b. pedrő” nagy szaktekintélyek által kitünőnek találatott. Ár a kis dohoz 0 fillér, nagy dohoz 45 fillér

Erzsébet k. növény fogpora, kis dohoz 50 fillér, nagydohoz 1 ko ena.

Vidékre 2 korona megrendelésnél posta és csomagolás nem számittatik.

Mély tisztelettel, vagyok aláztatos szolgálja

Popovits Antal,

Az „Erzsébet”-hez címzett gyógyszertár tulajdonosa.

Sürgönyezim: Popovits gyógyszerész Miskolcz.